

Bæredygtig skovdrift

- tilskud til friluftsliv

Vejledning nr. 4

Skov- og Naturstyrelsen 2006

Tilskud til fremme af bæredygtig skovdrift
Vejledning nr. 4: Friluftsliv

Indhold/side:

OVERSIGT OVER TILSKUD TIL FREMME AF BÆREDYGTIG SKOVDRIFT.....	3
HVEM KAN FÅ TILSKUD?	4
HVAD GIVES DER TILSKUD TIL?	5
Tilskudssatser	5
Begrænsninger.....	6
ANSØGNING OM TILSKUD	7
Inden ansøgning om tilskud	7
Ansøgningskema.....	7
Ansøgningsfrist	8
Skovbrugskonsulenter	8
Behandling af ansøgninger	8
Prioritering af ansøgninger	9
UDBETALING	10
Udbetaling af tilskud	10
Hvis projektet ændres eller ikke gennemføres	11
Skattemæssige forhold	11
Ejerskifte for arealer med tilskud	11
KONTROL	12
RETSGRUNDLAG	13
BILAG	14
Bilag 1: Skov- og Naturstyrelsens landsdelscentre	14

Oversigt over tilskud til fremme af bæredygtig skovdrift

Et af målene med skovloven fra juni 2004 er at fremme en bæredygtig drift af landets skove. Derfor er der udarbejdet 4 nye tilskudsordninger, som skal understøtte dette formål.

I 2001 blev der opnået enighed mellem en lang række af skovbrugets interessenter om et sæt danske retningslinier for bæredygtig skovdrift. Retningslinierne er baseret på naturnær skovdrift og en række særlige tiltag til fremme af bæredygtighedens økologiske, sociale og økonomiske elementer. De nye tilskudsordninger bygger på disse retningslinier, og understøtter elementer i den bæredygtige skovdrift, som ikke umiddelbart er økonomisk fordelagtige for en skovejer. Retningslinierne kan ses i Det Nationale Skovprogram på www.skovognatur.dk.

Tilskud til bæredygtig skovdrift omfatter følgende:

Vejledning nr. 1: Tilskud til grøn driftsplan.

Der ydes tilskud til at udarbejde en plan for bæredygtig skovdrift (grøn driftsplan). Driftsplanen kan indeholde planer for omstilling til naturnær skovdrift, beskyttelse af skovens naturværdier samt hensyn til skovens fortidsminder, landskabelige værdier og friluftsliv. Målet med den grønne driftsplan er at fremme omstillingen til bæredygtig drift af én eller flere skove på en ejendom.

Den grønne driftsplan er koblet sammen med de øvrige 3 tilskudsordninger, se nedenfor.

Vejledning nr. 2: Tilskud til foryngelse af nåletræsarealer.

Der ydes tilskud til at forynge nåletræsarealer med hjemmehørende træarter. Målet er at fremme mulighederne for naturnær skovdrift, og herunder at øge skovenes robusthed, biologiske mangfoldighed og rekreative værdier.

Det er en forudsætning for tilskud, at der i den pågældende skov ikke må konverteres bevoksninger med hjemmehørende træarter til indførte træarter i en periode på 5 år.

En ansøgning om tilskud prioriteres højere, og der ydes et forhøjet tilskud, hvis foryngelsen er en opfølgning på en grøn driftsplan.

Vejledning nr. 3: Tilskud til særlig drift.

Der ydes tilskud til særlig drift og pleje af arealer i skove. Målet er især at beskytte og fremme skovenes naturværdier, og dermed understøtte bæredygtighedens økologiske element.

Men der kan også ydes tilskud til at pleje skovenes fortidsminder og landskabelige værdier.

En ansøgning om tilskud prioriteres højere, og der ydes et forhøjet tilskud til en række foranstaltninger, hvis den særlige drift eller pleje er en opfølgning på en grøn driftsplan.

Vejledning nr. 4: Tilskud til friluftsliv.

Der ydes tilskud til anlægs- eller informationsprojekter for friluftslivet. Målet er at fremme mulighederne for oplevelser i skovene, og dermed understøtte bæredygtighedens sociale element.

En ansøgning om tilskud prioriteres højere, og der ydes et forhøjet tilskud, hvis projektet for friluftslivet er en opfølgning på en grøn driftsplan.

Denne vejledning nr. 4: Tilskud til friluftsliv

Hvem kan få tilskud?

Følgende kan få tilskud:

- Private ejere af fredskov.¹
- Private ejere af skovbevoksede arealer, der ikke er fredskovspligtige. Skoven skal være på mindst 0,5 ha og mere end 40 meter bred (i gennemsnit).

Privat ejer kan være en person, et selskab, fond, forening eller lignende. Den private ejer må ikke have indgået driftsoverenskomst med eller modtage driftstilskud fra det offentlige til det konkrete areal.

Tilskud vil ikke kunne ydes til stat, kommuner og folkekirke eller selskabskonstruktioner, hvor disse har en betydelig indflydelse på driften.

---

¹ Hvorvidt en skov er fredskov fremgår normalt af matriklen og tingbogen, men det lokale statsskovdistrikt kan også oplyse om det. Langt de fleste skove i Danmark er fredskove.

Hvad gives der tilskud til?

Der kan søges om tilskud til projekter, der kan fremme forståelsen for og oplevelsesmulighederne i skove.

Der kan søges om tilskud til nye initiativer inden for områderne:

- **mindre anlægsprojekter** (vandre-, cykel- og ridestier i skove, adgangssti til skov, grill- og bålpladser, shelters, borde, bænke, fugletårne, P-pladser, skovlegepladser m.v.)
- **information på lokaliteten** (foldere, afmærkning, skilte m.v.)
- **information på internettet**, som vil være til gavn for offentlighedens adgangs- og oplevelsesmuligheder.

Projekterne skal:

- gøre det mere attraktivt at færdes i skoven,
- udformes med hensyntagen til de eksisterende naturværdier i skoven, og
- være tilgængelige for offentligheden.

Ejeren er forpligtet til at vedligeholde faciliteterne for friluftslivet i mindst 5 år fra gennemførelsen af et projekt. Det skal fremgå af ansøgningen, i hvilket omfang og hvor længe projektet for friluftslivet vil blive vedligeholdt.

For anlægsprojekter skal der være offentlig adgang for publikum, dvs. at der automatisk er fri adgang for offentligheden om dagen til anlægget, jf. adgangsbekendtgørelsens § 25 stk. 2, uanset at det ikke ligger i direkte tilknytning til en vej eller sti. For shelters og bålpladser er der dog fri adgang om natten. For ridestier gælder, at prisen for ridekortet højst må udgøre vedligeholdelsesudgifterne for anlægget.

Herudover kan skovejeren kræve betaling for brugen af faciliteterne når der er tale om organiserede og erhvervsmæssige arrangementer, jf. adgangsbekendtgørelsen § 7 stk. 1 og 2.

Informationsprojekternes produkter skal være offentligt tilgængelige på internettet eller på lokaliteten. Foldere skal indgå i serien "Vandreture i private skove", som Dansk Skovforening administrerer.

Skov- og Naturstyrelsen kan stille krav om, at et projekt skal registreres på www.friluftskortet.dk.

Tilskudssatser

Tilskud ydes efter en konkret vurdering af Skov- og Naturstyrelsen efter følgende retningslinie: Tilskuddet kan udgøre op til 80 % af udgifterne til det konkrete projekt – dog op til 100 % af udgifterne, hvis projektet er en opfølgning på en plan for hensyn til fortidsminder, landskabelige værdier og friluftsliv i en grøn driftsplan, se vejledning nr. 1.

Udgifterne skal være reduceret med evt. andre tilskud til projektet inden beregning af tilskud.

Følgende udgifter kan medregnes:

- **Interne lønudgifter**

Løn til ansatte eller for ejers arbejde. Lønudgifterne skal kunne henføres direkte til projektet.

Timesatsen for funktionærer budgetteres som bruttoårs løn (grundlag for beregning af feriepenge) divideret med 1600 arbejdstimer/år. Timesatsen for timelønnede budgetteres med faktisk timeløn plus 25 %.

Timesats for ejers eget arbejde sættes til, hvad en tilsvarende indsats for en lønnet medarbejder ville koste.

Der skal føres et timeregnskab for projektet i form af en dagbog, en uge- eller månedstimeseddel for hver deltager i projektet. Det skal dagligt noteres, hvor mange timer, der er anvendt på projektet.

Ved en evt. kontrol skal timesatsen kunne dokumenteres, og det førte timeregnskab skal kunne fremlægges, se afsnittet ”*Kontrol*”.

- **Udgifter til ekstern konsulentbistand eller entreprenørarbejde**

Udgifter til ekstern konsulentbistand eller entreprenørarbejde skal kunne henføres direkte til projektet.

- **Udgifter til materialer**

Udgifter til materialer, som kan henføres direkte til projektet.

Begrænsninger

Der ydes *ikke* tilskud til:

- projekter, der er *påbegyndt* eller *gennemført* inden ejer har modtaget tilsagn om tilskud.
- aktiviteter, der er pligt til at foretage i henhold til skovloven, anden lovgivning eller tinglyste servitutter.
- projekter, hvor det samlede tilskud er under 5.000 kr.
- moms, der refunderes til tilskudsmodtageren.
- drift og vedligeholdelse af faciliteter.
- planlægning og administration i forbindelse med etablering af faciliteter.

Ansøgning om tilskud

Inden ansøgning om tilskud

Inden en ansøgning om tilskud til friluftsliv indsendes, skal forhold til anden lovgivning m.m. være afklaret. Det kan f.eks. være nødvendigt at afklare forhold om:

- beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven
- fredede fortidsminder efter museumsloven
- fredninger
- servitutter

Ejere af arealer inden for Natura 2000-områder skal være opmærksomme på, at bestemte former for driftsændringer eller aktiviteter kræver en forudgående anmeldelse. For skovbevoksede fredskovspligtige arealer skal anmeldelsen sendes til Skov- og Naturstyrelsens landsdelscentre, mens anmeldelse af øvrige anmeldelsespligtige aktiviteter skal sendes til amtet (kommunen fra 1. januar 2007). Oversigt over anmeldelsespligtige aktiviteter og anmeldelsesskemaer kan findes på adressen www.skovognatur.dk/natura2000.

Hvis et projekt i øvrigt kræver tilladelse efter skovloven, vil forholdet til skovloven blive behandlet samtidig med behandling af ansøgningen. I sådanne tilfælde kan sagsbehandlingen tage længere tid end normalt. Start derfor i god tid med at udfærdige ansøgningen.

Det er altid ejerens ansvar, at et projekt ikke er i strid med gældende lovgivning, servitutter m.m.

Ansøgningsskema

Ansøgningen kan udfyldes og indsendes digitalt eller i papirformat:

1. Digital ansøgning

Fra den 1. juli kan en digital ansøgning udfyldes via Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside www.skovognatur.dk/Service/Tilskud, hvor man ledes hen på erhvervsportalen Virk.

Ansøger vil blive ledt gennem indtastningen trin for trin, og en række oplysninger vil blive indsat automatisk i ansøgningen. Samtidig vil ansøger få mulighed for at danne og tilknytte de nødvendige kortbilag. Man kan også tilknytte øvrige bilag eller danne følgebrev til indsendelse af bilag pr. brevpost.

Ansøgningen kan udfyldes på 3 forskellige måder:

- Ansøgningen udfyldes af ejer selv. Når ansøgningen er udfyldt, skal ejer ”underskrive” med digital signatur, hvorefter ansøgningen indsendes automatisk. Hvis ansøger ikke har

en digital signatur i forvejen, kan denne nemt og gratis bestilles på hjemmesiden: www.digitalsignatur.dk. Vær opmærksom på, at det tager ca. 2 dage at få en digital signatur tilsendt med posten. Ansøgningen kan også udfyldes på Virk uden digital signatur, men så skal man printe den ud og indsende den pr. brevpost.

- Ansøgningen udfyldes af en konsulent, som har en digital signatur. Når konsulenten har udfyldt og signeret ansøgningen på vegne af ejer, sendes en avis om ansøgningen pr. mail til ejer. Ejeren skal herefter logge på Virk via linket i mailen og ”underskrive” ansøgningen med sin digitale signatur, hvorefter ansøgningen indsendes automatisk.
- Ansøgningen udfyldes af en konsulent, som har en digital signatur. Den digitale ansøgning vedhæftes en scannet fuldmagt fra ejer, som giver konsulenten ret til at ansøge digitalt på ejers vegne.

2. Ansøgning i papirformat

Der kan også benyttes et fortrykt ansøgningsskema. Ansøgningsskemaet fås på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside www.skovognatur.dk/Service/Tilskud eller hos det regionale landsdelscenter, se adresser i bilag 1. Ansøgningen udfyldes af ejeren eller dennes rådgiver/konsulent. Det er altid ejeren, som skal underskrive ansøgningen, og herved afgive en erklæring om, at oplysningerne i ansøgningen er korrekte. Ejeren kan dog give en skovbrugskonsulent fuldmagt til at underskrive ansøgningen. Fuldmagten skal vedlægges ansøgningen.

En ansøgning skal indeholde følgende:

- Udfyldt og underskrevet ansøgningsskema til friluftsliv.
- Oversigtskort, der viser skovens beliggenhed.
- Skovkort eller luftfoto, der viser projektarealet i hele sin udstrækning, hvor målestoksforholdet af kortet ligger indenfor intervallet 1:2.000 til 1:5.000.

Ansøgningsfrist

Den årlige ansøgningsfrist er **den 1. september**.

Skovbrugskonsulenter

I forbindelse med ansøgning og indberetning kan der ydes bistand af en skovbrugskonsulent, men det er ikke noget krav. Konsulenten kan yde skovbrugsfaglig rådgivning.

Behandling af ansøgninger

Skov- og Naturstyrelsen behandler ansøgningerne efter udløbet af hver ansøgningsfrist. Hvis styrelsen har spørgsmål til en ansøgning, vil ansøger blive kontaktet.

Hvis ansøgningen er særlig mangelfuld, kan den ikke behandles, og vil blive returneret til ansøger uden videre behandling.

På baggrund af sagsbehandling og prioritering af ansøgningerne, se afsnittet ”*Prioritering af ansøgninger*”, giver Skov- og Naturstyrelsen tilsagn eller afslag til en ansøgning.

Ansøger vil normalt få svar på en ansøgning ca. 3 måneder efter udløbet af ansøgningsfristen.

Prioritering af ansøgninger

Prioritering af ansøgninger er nødvendig, hvis der søges om flere penge i tilskud end de afsatte midler.

I dette tilfælde vil der blive prioriteret således (1 er højeste prioritet):

1. Ansøgninger om friluftsliv, som er en opfølgning på en plan for hensyn til fortidsminder, landskabelige værdier og friluftsliv i en grøn driftsplan (modul A + D).
2. Ansøgninger om et bynært projekt for friluftslivet. Ved bynærhed forstås, at projektet ligger inden for en afstand af 1 km fra et bysamfund på mindst 1000 indbyggere. Afstanden måles langs naturlige færdselsårer som veje og stiforbindelser.
3. Øvrige ansøgninger om friluftsliv.

Indenfor hver prioriteringsgruppe (1-3) gælder, at fredskovspligtige arealer prioriteres højere end ikke fredskovspligtige arealer.

Udbetaling

Udbetaling af tilskud

Sammen med tilsagnsbrevet modtager ansøgeren en fortrykt indberetning. Indberetningen skal sendes til Skov- og Naturstyrelsens regionale landsdelscenter, når et projekt er gennemført. Herefter udbetales tilskuddet til den konto, som oplyses af ansøgeren på indberetningen.

Hvis det areal, der ydes tilskud til, ejes af flere personer, et selskab, en fond, en forening eller lignende, udbetales tilskud til den, der overfor Skov- og Naturstyrelsen kan godtgøre at repræsentere hele ejerkredsen.

I forbindelse med indberetningen oplyses de tilskudsberettigede udgifter på følgende måde:

1. Interne lønudgifter

Interne lønudgifter oplyses på indberetningsskemaet i form af timeløn og antal timer for ejer og hver medarbejder, der har bidraget til at udføre projektet.

Udgifterne må ikke omfatte timer i forbindelse med planlægning og administration af projektet.

Skov- og Naturstyrelsen kan stille krav om, at indberetningen skal være ledsaget af en revisor-erklæring underskrevet af en statsautoriseret eller en registreret revisor.

2. Udgifter til ekstern konsulentbistand eller entreprenørarbejde

Indberetningen skal vedlægges dokumentation for de tilskudsberettigede udgifter i form af (kopi af) faktura fra konsulent- og/eller entreprenørfirma.

3. Udgifter til materialer

Indberetning skal vedlægges dokumentation for køb af materialer i form af (kopi) af faktura.

- **Indberetning skal indsendes senest:**

2 år efter tilsagnet (dato på tilsagnsbrevet fra Skov- og Naturstyrelsen).

Hvis der ikke er indsendt indberetning inden ovennævnte frist, bortfalder tilsagnet uden videre.

Hvis Skov- og Naturstyrelsen kan godkende indberetningen, udbetales tilskuddet herefter til den konto, som oplyses af ansøgeren på indberetningen.

Hvis projektet ændres eller ikke gennemføres

Hvis projektet ikke kan eller ønskes gennemført som anført i ansøgningen, har ejeren pligt til at underrette landsdelscentret herom. Dette skal ske inden for 1 måned efter, at det står klart, at projektet ikke kan eller ønskes gennemført.

Hvis projektet ikke påbegyndes, kan der søges igen.

Tilsagn om tilskud bortfalder helt eller delvist, og udbetalt tilskud kan helt eller delvist kræves betalt tilbage med tillæg af renter, hvis ansøgerens oplysninger er upræcise, fejlagtige, utilstrækkelige, eller der er fortiet oplysninger af betydning for afgørelsen. Der vil i grove tilfælde kunne idømmes straf. Loven og bekendtgørelsen indeholder de nærmere regler herom.

Skattemæssige forhold

Skov- og Naturstyrelsen indberetter udbetalt tilskud til *SKAT* som skattepligtig B indkomst.

Ejerskifte for arealer med tilskud

Når et areal med tilsagn om tilskud overgår til en ny ejer, vil den nye ejer kunne overtage retigheder og pligter ifølge tilsagnet ved en skriftlig erklæring.

Ved salg af arealet til en offentlig myndighed m.v. eller en person, der ikke opfylder betingelserne for at få tilskud, bortfalder tilsagn om tilskud.

Kontrol

Der vil blive gennemført stikprøvekontrol af projekter med tilsagn om tilskud. Skov og Naturstyrelsen eller den, som Skov- og Naturstyrelsen bemyndiger dertil, har adgang til at besigtige projekter, hvortil der er givet tilsagn om tilskud.

Kontrolbesøg vil blive varslet på forhånd. Efter EU reglerne må der dog kun gives et varsel på 48 timer forud for kontrolbesøget.

Ansøger eller dennes stedfortræder har pligt til at ledsage kontrolpersonalet og bistå ved kontrollen, - bl.a. ved at fremlægge det nødvendige dokumentationsmateriale. Det kan f.eks. være dokumentation for afholdte udgifter, ejerforhold og dispensationer i henhold til gældende lovgivning.

I forbindelse med stikprøvekontrollen vil det blive kontrolleret, om de afgivne oplysninger i ansøgningsskema eller indberetning er korrekte. Det påhviler ejer/ansøger at kunne dokumentere oplysningerne, herunder evt. anvendt timeløn og timeregnskab for ejers eller ansattes arbejde.

Hvis det viser sig, at ansøger har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller der foreligger andre forhold, der gør at tilsagn og/eller udbetaling af tilskud er sket på et forkert grundlag, kan Skov- og Naturstyrelsen kræve tilskud helt eller delvist tilbagebetalt eller lade tilsagn helt eller delvist bortfalde.

Træffes afgørelse om tilbagebetaling, anses det krævede beløb som forfaldent 3 uger efter brevdatoen for underretning om afgørelsen. Fra denne dag forrentes beløbet i overensstemmelse med renteloven.

Der vil i grove tilfælde kunne idømmes straf. Skovloven og bekendtgørelsen om tilskud til fremme af bæredygtig skovdrift indeholder de nærmere regler herom.

Derudover kan der blive tale om udelukkelse fra tilskud. I henhold til art 72 stk. 1 i Kommissionens forordning nr. 817/2004 kan Skov- og Naturstyrelsen beslutte, at en ansøger udelukkes fra fremtidige tilsagn om tilskud, hvis ansøgeren med forsæt eller ved grov uagtsomhed har afgivet urigtige oplysninger af betydning for modtagelse af tilskud. Udelukkelsen, der omfatter alle tilskud under skovloven og stormloven, sker for det pågældende kalenderår, hvis der er tale om grov uagtsomhed, mens udelukkelse også sker for det følgende år, hvis de urigtige oplysninger er afgivet med forsæt.

Retsgrundlag

De relevante retsregler for tilsagn om tilskud til bæredygtig skovdrift fremgår af:

Lov om skove (Lov nr. 453 af 9. juni 2004).

Bekendtgørelse nr. 457 af 7. maj 2006 om tilskud til fremme af bæredygtig skovdrift.

Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 af 17. maj 1999 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL).

Kommissionens forordning (EF) nr. 817/2004 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL).

Kommissionens forordning (EF) nr. 796/2004 af 21. april 2004 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende krydsoverensstemmelse, graduering og det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem som omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitik ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere.

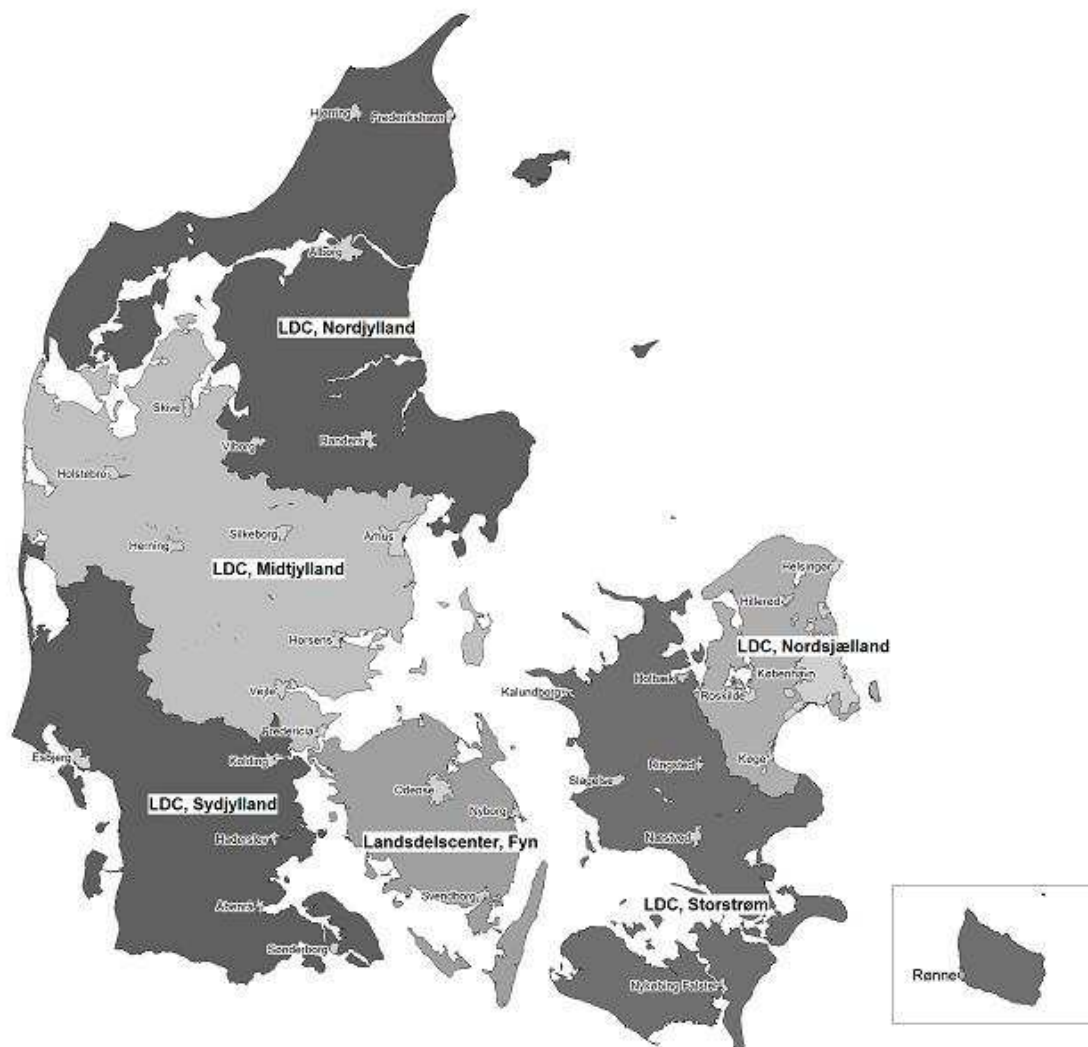

BILAG

Bilag 1: Skov- og Naturstyrelsens landsdelscentre

Landsdelscenter Nordjylland
Mosskovgård, Møldrupvej 26
9520 Skørping
Tlf. 98 39 10 14
E-mail: Buderupholm@sns.dk

Landsdelscenter Midtjylland
Vejlbo, Vejløvej 12
8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 08 44
E-mail: Silkeborg@sns.dk

Landsdelscenter Sydjylland
Stensbækvej 29, Arnum
6510 Gram
Tlf. 74 82 61 05
E-mail: Lindet@sns.dk

Landsdelscenter Fyn
Sollerupgård, Sollerupvej 22, Korinth,
5600 Fåborg
Tlf. 62 65 17 77
E-mail: Fyn@sns.dk

Landsdelscenter Storstrøm
Egehus, Hannenovvej 22, Tingsted
4800 Nykøbing F.
Tlf. 54 43 90 13
E-mail: Falster@sns.dk

Landsdelscenter Nordsjælland
Ostrupgård, Gillelejevej 2B
3230 Græsted
Tlf. 48 46 56 00
E-mail: Frederiksborg@sns.dk